

Tid til haven

Havetips uge 40

Af: Marianne Bachmann Andersen

Hvornår skal de frostfølsomme planter beskyttes?

Billede: Frostfølsomme.jpg

De første meldinger om nattefrost er allerede rapporteret, men planterne tager sjældent skade af det kortvarige temperaturdrop, som de klare nætter forårsager. DMI varslers meteorologisk frost, hvilket vil sige frostvejr målt i en højde på 2 meter – frost i jordhøjde forekommer langt før. Den sidste weekend i september blev der målt ned til minus 2,9 graders frost i Billund, hvilket er hård kost for de fleste sommerblomster. Har du også palmer, skærmliljer, kanna, calla, og andre eksotiske planter, skal du ikke gå i panik. Først og fremmest afhænger det af, hvor i landet, du bor. Den tidligste nattefrost opleves inde i landet, mens kysterne først får nattefrost senere på året.

Har du sarte pottedplanter, som typisk vokser i stuerne, skal de senest ind og stå frostfrit **1. oktober**. Har du planter, der er lidt mere hårdføre såsom ferskentræ, abrikotræ, mandeltræ, oliventræ, kakitræ, laurbær, granatæbletræ, figentræ, europæisk dværgpalme, hørpalmer eller nerie samt citrustræer, kan de sagtens klare en lille snert frost.

Hård nattefrost ses ofte først hen mod jul, så følg med i vejrudsigten og sørg for at dine lidt mere hårdføre planter bliver ude, så længe som muligt, men sættes frostfrit, så snart den hårde nattefrost kommer. Udenfor vil de få meget mere lys, de indvintres bedre, og får færre svampesygdomme.

Kvalkved er smuk, men mildt giftig

Billede: kvalkved.jpg

I min have står en dejlig busk, der i foråret blomstrede med cremehvide små blomster samlet i flotte klaser. Nogle kalder den også for ulvsrøn. Navnet kalkved kommer af det gamle navn kvalkenbær, som henfører til kvalk = kvalme, for struben siges at snører sig sammen, hvis man spiser bærrene. Det afholder nu ikke mig fra at plante den 2 – 3 m høje og brede busk i min have. Dels beriges jeg af de skønne blomster i juni måned – dels kan jeg hele efteråret nyde de skinnende røde bær i klaser. Bærrene holder fuglene sig fra i første omgang, men når frosten har medvirket til at mindske giftigheden, så æder fuglene bærrene. Kvalkved fås også i en mere kompakt form 'Compactum', som kun bliver 1 – 1,5 m høj. Klaserne med bær er anvendelige i dekorationer og dørkranse op mod jul.

Billede: Georgine.jpg

Georginer i vinterhi

Så er det ved at være tiden igen. Georgineknoldene skal graves op og lagres til næste års blomsterbed. Mange dyrker de dejlige blomster, der især er gode i buketter, i egen have. De fleste køber hvert år nye knolde, som de driver frem i kasser med fugtig spagnum i bunden af drivhuset, andre planter dem direkte ud i bedet, når faren for nattefrost er ovre i maj måned. MEN knoldene kan faktisk overvintres og genbruges til næste år.

Sådan gør du:

- Mærk de enkelte planter op med snore i forskellige farver, så du ikke får blandet farverne sammen
- Klip toppen ned, så der er ca. 15 cm stængel tilbage
- Grav i tørvejr og gerne når jorden ikke er regnvåd
- Ryst det meste af jorden af
- Sortér dem op i hver deres kasse
- Stil kasserne frostfrit, mørkt
- Hold jævnligt øje med kasserne, så de ikke tørrer helt ud gennem vinteren
- Til næste forår kan kasserne fyldes med lidt spagnum og du kan forspire dine egne knolde et lyst og frostfrit sted

Billede: Graes.jpg

Du kan stadig nå at anlægge ny græsplæne. Til ca. midten af oktober måned er jorden stadig varm nok til, at græsfrøene kan spire. Græsset skal stadig klippes, men det er nu, du skal justere højden, så det ikke bliver klippet for langt ned. HUSK at fortsætte med at klippe, for langhårede græsplæner lider især af sneskimmel, hvis vinteren igen bliver lang og hvid.

Igen i år er der flere pletter på græsplænerne, som er mosplagede. Årsagen er oftest, at mos trives på "sure" jorde. Er du i tvivl om, hvorvidt din græsplænejord er sur, kan du få hjælp i dit havecenter. Kuren er kalk. Brug 7 – 8 kg perlekalk pr. 100 m² plæne. Tidspunktet for kalkning er sent efterår eller tidligt forår.

Er der meget skyggefyldt på græsplænen, skal du overveje at beskære dine planter til vinter. Skriv eventuelt ned i en lommebog – eller tag billeder nu, så du til vinter ved, hvilke planter det drejer sig om. Ønsker du ikke at beskære dine planter, er der også den mulighed, at du omlægger din plæne, hvor der er skygge og sår græs, der er specielt velegnet til skyggefulde steder. Denne type græs kan fås i dit havecenter.